

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2012. gada 3. maijā *

Sociālā politika — Direktīva 2003/88/EK — Nodarbinātības nosacījumi — Darba laika organizēšana —
Tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu — Finansiāla atlīdzība slimības gadījumā —
Ierēdņi (ugunsdzēsēji)

Lieta C-337/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Frankfurt am Main* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 25. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 7. jūlijā, tiesvedībā

Georg Neidel

pret

Stadt Frankfurt am Main .

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Safjans [*M. Safjan*], tiesneši E. Levits (referents) un E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*],

ģenerālvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],

sekretāre A. Impellicēri [*A. Impellizzeri*], administratore

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 8. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Georg Neidel* vārdā – *K. Schmidt-Strunk, Rechtsanwalt*,
- Vācijas valdības vārdā – *J. Möller*, pārstāvis,
- Dānijas valdības vārdā – *C. Vang*, pārstāvis,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *M. Russo, avvocato dello Stato*,
- Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Ossowski*, pārstāvis,

* Tiesvedības valoda – vācu.

— Eiropas Komisijas vārdā – V. Kreuzschitz un M. van Beek, pārstāvji,

nemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Direktīvas 2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (OV L 299, 9. lpp.) 7. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp G. Neidel un viņa agrāko darba devēju Stadt Frankfurt am Main (Frankfurtes pie Mainas pilsētu) par ieinteresētās personas tiesībām saņemt finansiālu atlīdzību par apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu, ko viņš nebija izmantojis līdz savai aiziešanai pensijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

- 3 Direktīvas 2003/88 1. pantā ar nosaukumu “Mērķis un darbības joma” ir noteikts:
 - “1. Šī direktīva nosaka minimālās drošības un veselības prasības darba laika organizēšanai.
 - Šī direktīva attiecas uz:
 - a) obligātiem [...] ikgadējiem atpūtas laikposmiem [...],
[.]
 3. Šo direktīvu piemēro visām darbību nozarēm, gan valsts, gan privātajām, [Padomes 1989. gada 12. jūnija] Direktīvas 89/391/EEK [par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 1. lpp.),] 2. panta nozīmē, neskarot šīs direktīvas 14., 17., 18. un 19. pantu.
[.]”
- 4 Direktīvas 2003/88 7. pants ar nosaukumu “Gadskārtējais atvaļinājums” ir izteikts šādi:
 - “1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka katram darba ņēmējam ir tiesības uz apmaksātu ikgadēju, vismaz četras nedēļas ilgu, atvaļinājumu saskaņā ar nosacījumiem par tiesībām uz šāda atvaļinājuma piešķiršanu, ko nosaka valsts tiesību akti un/vai prakse.
 2. Obligāto apmaksāto ikgadējā atvaļinājuma laikposmu nevar aizstāt ar finansiālu atlīdzību, izņemot gadījumus, kad pārtrauc darba attiecības.”
- 5 Šīs direktīvas 15. pantā ar nosaukumu “Labvēlīgāki noteikumi” ir noteikts:

“Šī direktīva neskar dalībvalstu tiesības piemērot vai ieviest normatīvus un administratīvus aktus, kas ir labvēlīgāki darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzībai vai kas veicina vai atļauj piemērot koplīgumus vai citus līgumus starp darba devējiem un darba ņēmējiem nozarē, kuri ir labvēlīgāki darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzībai.”

- 6 Direktīvas 2003/88 17. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis var atkāpties no noteiktām šīs direktīvas normām. Tomēr no šīs direktīvas 7. panta nekādas atkāpes nav atļautas.

Valsts tiesiskais regulējums

- 7 Hesenes federālās zemes Civildienesta noteikumu (*Hessisches Beamtengesetz*) 106. pantā ir paredzēts, ka ierēdņiem ir tiesības uz ikgadējo atvaļinājumu, saglabājot savu darba algu.

- 8 Šo noteikumu 50. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ierēdņi aiziet pensijā tā mēneša beigās, kurā tie sasniedz 65 gadu vecumu (pensionēšanās vecums). Profesionālā ugunsdzēsības dienesta ierēdņiem pensionēšanās vecums ir noteikts 60 gadi 65 gadu vietā.”

- 9 Atbilstoši Likuma par ierēdņa statusu federālajās zemēs (*Beamtenstatusgesetz*) 21. panta 4. punktam, aizejot pensijā, tiek izbeigtas ierēdņa tiesiskās attiecības.

- 10 Hesenes federālās zemes noteikumos par ikgadējiem atvaļinājumiem (*Hessische Urlaubsverordnung*, turpmāk tekstā – “*HUrlVO*”) ir precizēts references gada sākums un beigas, kā arī tiesību uz ikgadējo atvaļinājumu rašanās un izbeigšanās.

- 11 *HUrlVO* 8. panta 1. punktā ir noteikts:

“[...] Ja ierēdņa tiesiskās attiecības izbeidzas likumā noteiktā pensionēšanās vecuma sasniegšanas dēļ, tiesības uz atvaļinājumu ir sešas divpadsmitās daļas no ikgadējā atvaļinājuma, ja ierēdņa tiesiskās attiecības beidzas atvaļinājuma gada pirmajā pusē, un divpadsmit divpadsmitās daļas no ikgadējā atvaļinājuma, ja ierēdņa tiesiskās attiecības izbeidzas otrajā pusē.”

- 12 *HUrlVO* 9. panta ar nosaukumu “Atvaļinājuma sadalīšana gada laikā un pārcelšana” 2. punkts ir izteikts šādi:

“Atvaļinājums principā ir jāizmanto tā gada laikā, par kuru tas tiek piešķirts. Atvaļinājums, kas nav sācies deviņus mēnešus pēc minētā gada beigām, tiek zaudēts.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 13 *G. Neidel*, dzimis 1949. gada 2. augustā, sāka strādāt *Stadt Frankfurt am Main* dienestā 1970. gadā. Viņš bija ugunsdzēsēja amatā un vēlāk – galvenā ugunsdzēsēja amatā. Viņam bija ierēdņa statuss.

- 14 Kopš 2007. gada 12. jūnija *G. Neidel* bija darbspējīgs slimības dēļ. 2009. gada augusta beigās, sasniedzot 60 gadu vecumu, viņš aizgāja pensijā un kopš tā brīža saņem ikmēneša pensiju EUR 2 463,24 apmērā.

- 15 Ņemot vērā to, ka *Stadt Frankfurt am Main* nodarbināto ugunsdzēsēju normālais iknedēļas darba laiks neatbilst piecu darbdienu nedēļai, *G. Neidel* bija tiesības uz 26 brīvdienām par katru gadu no 2007. līdz 2009. gadam. Turklāt viņam bija tiesības uz kompensējošām brīvdienām, kas tiek aprēķinātas atbilstoši tam, cik attiecīgajā gadā svētku dienu iekrīt dienās, kas parasti ir darba dienas.

- 16 Ievērojot šos noteikumus, pamatlietas dalībnieki uzskatīja, ka *G. Neidel* kopumā bija tiesības uz 31 atvaļinājuma dienu 2007. gadā, 35 dienām – 2008. gadā un 34 dienām – 2009. gadā. No šīm dienām prasītājs ir izmantojis tikai 14 dienas 2007. gadā. Tātad viņam vēl ir tiesības uz neizmantotām 86 atvaļinājuma dienām, kas atbilst bruto summai EUR 16 821,60.

- 17 *G. Neidel* pieteikums samaksāt viņam šādā apmēra finansiālu atlīdzību par neizmantojām atvaļinājuma dienām tika noraidīts ar *Stadt Frankfurt am Main* lēmumu ar pamatojumu, ka Vācijas civildienesta tiesībās nav paredzēta samaksa par neizmantojām atvaļinājuma dienām. *Stadt Frankfurt am Main* uzskata, ka Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punkts nav piemērojams ierēdņiem. Turklāt tā apgalvo, ka aiziešana pensijā neietilpst jēdzienā “darba attiecību beigas” minētās tiesību normas izpratnē.
- 18 Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Frankfurt am Main*, kurā *G. Neidel* cēla prasību par minēto lēmumu un kurai ir šaubas par *Verwaltungsgericht Frankfurt am Main* veiktās Direktīvas 2003/88 7. panta interpretācijas pamatotību, ir nolēmusi apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas 2003/88 [...] 7. pants ir piemērojams arī ierēdņiem?
 - 2) Vai Direktīvas 2003/88 [...] 7. panta 1. punkts attiecas arī uz tiesībām uz ikgadējo atvaļinājumu vai atvaļinājumu atpūtai, ja valsts tiesiskajā regulējumā šādas tiesības ir noteiktas uz vairāk nekā četrām nedēļām?
 - 3) Vai Direktīvas 2003/88 [...] 7. panta 1. punkta piemērošanas jomā ietilpst arī tādas tiesības uz atpūtas laiku, kas atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam tiek piešķirtas papildus ikgadējam atvaļinājumam vai atvaļinājumam atpūtai, pamatojoties uz nevienmērīgi sadalītu darba laiku, kā kompensācija par svētku dienām?
 - 4) Vai pensijā aizgājis ierēdnis var pamatot tiesības uz atlīdzību par ikgadējo atvaļinājumu vai atvaļinājumu atpūtai tieši ar Direktīvas 2003/88 [...] 7. panta 2. punktu, ja viņš slimības dēļ nav veicis savu darbu un tādēļ nav varējis izmantot savu atvaļinājumu atpūtas laika veidā?
 - 5) Vai pret šādām tiesībām uz atlīdzību var iebilst – vismaz daļēji –, pamatojoties uz valsts tiesībās paredzēto tiesību uz atvaļinājumu priekšlaicīgu izbeigšanos?
 - 6) Vai Direktīvas 2003/88 [...] 7. panta 2. punktā paredzētās tiesības uz atlīdzību attiecas tikai uz Direktīvas 2003/88 [...] 7. panta 1. punktā nodrošināto minimālo četru nedēļu atvaļinājumu vai arī tiesības uz atlīdzību attiecas turklāt arī uz valsts tiesiskajā regulējumā papildus paredzētajām tiesībām uz atvaļinājumu? Vai arī tādas tiesības uz atvaļinājumu, kas rodas tikai, pamatojoties uz īpašu darba laika sadali, ir uzskatāmas par šādām paplašinātām tiesībām?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 19 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/88 7. pants ir piemērojams ierēdnim, kas pilda ugunsdzēsēja pienākumus parastos apstākļos.
- 20 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/88 1. panta 3. punktu, to lasot kopā ar Direktīvas 89/391 2. pantu, uz kuru ir atsauce pirmajā minētajā pantā, šīs direktīvas piemēro visām darbību nozarēm, gan valsts, gan privātajām, lai veicinātu darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzības uzlabošanu darbā un noregulētu konkrētus viņu darba laika organizēšanas aspektus.
- 21 Tiesa jau ir nospriedusi, ka Direktīvas 89/391 piemērošanas joma ir jāsaprot plaši un tādēļ tās 2. panta 2. punkta pirmajā daļā paredzētie izņēmumi ir jāinterpretē šauri (šajā ziņā skat. it īpaši 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā C-303/98 *Simap, Recueil*, I-7963. lpp., 34. un 35. punkts, kā arī 2006. gada 12. janvāra spriedumu lietā C-132/04 Komisija/Spānija, 22. punkts). Minētie izņēmumi ir tikuši pieņemti tikai tādēļ, lai nodrošinātu veiksmīgu darbību dienestiem, kas ir nepieciešami drošības, veselības, kā arī

sabiedriskās kārtības aizsardzībai, īpaši smagas un plaša mēroga situācijas gadījumā (2004. gada 5. oktobra spriedums apvienotajās lietās no C-397/01 līdz C-403/01 *Pfeiffer* u.c., Krājums, I-8835. lpp., 55. punkts, un 2011. gada 7. aprīļa rikožums lietā C-519/09 *May*, *Recueil*, I-2761, 19. punkts).

- 22 Tā kā nevienam no šiem apstākļiem nav nozīmes saistībā ar ierēdni, kas atrodas tādā situācijā kā prasītājs pamata lietā, tad uz viņa darbību attiecas Direktīvas 2003/88 piemērošanas joma (šajā ziņā skat. 2005. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-52/04 *Personalrat der Feuerwehr Hamburg*, Krājums, I-7111. lpp., 57.–59. punkts).
- 23 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jēdzienam “darba ņēmējs” LESD 45. panta izpratnē ir autonoma nozīme un tas nav jāinterpretē sašaurināti. Visas personas, kas veic reālas un faktiskas darbības, izņemot tik nebūtiskas darbības, ka tās tiešām var uzskatīt par visnotaļ ierobežotām un palīgdarbībām, ir jāuzskata par “darba ņēmējiem”. Saskaņā ar šo judikatūru darba tiesisko attiecību būtiska pazīme ir tā, ka persona noteiktu laika posmu veic darbu citai personas labā un tās vadībā, par to saņemot atlīdzību (skat. it īpaši 1986. gada 3. jūlija spriedumu lietā 66/85 *Lawrie-Blum*, *Recueil*, 2121. lpp., 16. un 17. punkts; 2004. gada 23. marta spriedumu lietā C-138/02 *Collins*, *Recueil*, I-2703. lpp., 26. punkts, un 2004. gada 7. septembra spriedumu lietā C-456/02 *Trojani*, Krājums, I-7573. lpp., 15. punkts).
- 24 Šajā ziņā jākonstatē, ka iesniedzējtiesas lēmumā nav nevienas norādes, kas liktu apšaubīt, ka *G. Neidel* un viņa darba devēja *Stadt Frankfurt am Main* darba attiecībām piemita šī sprieduma 23. punktā aprakstītās darba attiecību iezīmes.
- 25 Visbeidzot jānorāda, ka Tiesa ir nospriedusi, ka, tā kā LESD 45. panta 4. punktā atrodamajā izņēmuma noteikumā attiecībā uz darbu valsts pārvaldē nekas nav nošķirts, ir vienalga, vai darba ņēmējs ir nodarbināts kā strādnieks, kā darbinieks vai kā ierēdnis, kā arī vai viņš ir nodarbināts, pamatojoties uz privāttiesībām vai publiskajām tiesībām. Šie juridiskie apzīmējumi valsts tiesību aktos var mainīties atkarībā no valsts likumdevēja vēlmes, un tādēļ tie nevar būt Savienības tiesību interpretācijas kritērijs (skat. 1974. gada 12. februāra spriedumu lietā 152/73 *Sotgiu*, *Recueil*, 153. lpp., 5. punkts).
- 26 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/88 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams ierēdnim, kas pilda ugunsdzēsēja pienākumus parastos apstākļos.

Par ceturto jautājumu

- 27 Uzdodot ceturto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ierēdnim ir tiesības brīdī, kad viņš aiziet pensijā, saņemt finansiālu atlīdzību par apmaksāta ikgadējā atvaļinājuma dienām, ko viņš nav izmantojis tādēļ, ka viņš neveica savu darbu slimības dēļ.
- 28 Šajā ziņā ir svarīgi atgādināt, kā tas izriet no Direktīvas 2003/88 7. panta 1. punkta – normas, no kuras šajā direktīvā nav atļauts izdarīt atkāpes –, ka katram darba ņēmējam ir tiesības uz apmaksātu ikgadēju, vismaz četras nedēļas ilgu atvaļinājumu. Šīs tiesības uz apmaksātu ikgadēju atvaļinājumu, kuras saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir uzskatāmas par īpaši svarīgu Savienības sociālo tiesību principu, ir piešķirtas katram darba ņēmējam (skat. 2009. gada 20. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-350/06 un C-520/06 *Schultz-Hoff* u.c., Krājums, I-179. lpp., 54. punkts). Šis “darba ņēmēja” jēdziens ir attiecināms, kā tas ir precizēts atbildē uz pirmo jautājumu, tādām ierēdnim, kāds ir prasītājs pamatlietā.
- 29 Kad darba attiecības izbeidzas, apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu faktiski vairs nav iespējams izmantot. Lai šīs neiespējamības rezultātā netiktu izslēgta jebkāda, pat finansiāla veida šo darba ņēmēja tiesību izmantošana, Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punktā ir paredzēts, ka darba ņēmējam ir tiesības uz finansiālu atlīdzību (iepriekš minētais spriedums lietā *Schultz-Hoff* u.c., 56. punkts).

- 30 Tāpēc Tiesa nolēma, ka Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir pretrunā tādas valsts tiesību normas vai prakse, saskaņā ar kurām, beidzoties darba attiecībām, finansiālu atlīdzību par neizmantoto apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu neizmaksā, ja darba ņēmējam visu vai daļu references laikposma un/vai pārceļšanas laikposma ir bijusi pārejoša darbnespēja, kuras dēļ viņš tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu nav varējis izmantot (iepriekš minētais spriedums lietā *Schultz-Hoff* u.c., 62. punkts).
- 31 Šajā gadījumā ar ierēdņa aiziešanu pensijā beidzās viņa darba attiecības, turklāt valsts tiesībās, kā tas ir precizēts šī sprieduma 9. punktā, ir paredzēts, ka tiek izbeigtas viņa ierēdņa tiesiskās attiecības.
- 32 Līdz ar to uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ierēdnim ir tiesības brīdī, kad viņš aiziet pensijā, uz finansiālu atlīdzību par apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu, ko viņš nav izmantojis tādēļ, ka neveica darbu slimības dēļ.

Par otro, trešo un sesto jautājumu

- 33 Uzdodot šos jautājumus, kas ir jāpārbauda kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/88 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā valsts tiesību normas, kurās ierēdnim ir piešķirtas tiesības uz papildatvaļinājumu, kas tiek pievienots minimālajam apmaksātajam ikgadējam četru nedēļu atvaļinājumam, bet neparedzot finansiālas atlīdzības samaksu, ja ierēdnis, kas aiziet pensijā, nav varējis izmantot šīs papildu tiesības tādēļ, ka viņš neveica darbu slimības dēļ.
- 34 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Tiesa ir nolēmusi, ka Direktīvai 2003/88 nav pretrunā valsts tiesību normas, kurās paredzētas tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu, kas pārsniedz četras nedēļas un kas tiek piešķirts saskaņā ar minētajās valsts tiesībās noteiktiem saņemšanas un piešķiršanas nosacījumiem (2012. gada 24. janvāra spriedums lietā *C-282/10 Dominguez*, 47. punkts).
- 35 No Direktīvas 2003/88 1. panta 1. punkta un 2. punkta a) apakšpunkta, 7. panta 1. punkta un 15. panta skaidri izriet, ka tās mērķis ir noteikt minimālās drošības un veselības prasības darba laika organizēšanas jomā, neietekmējot dalībvalstu tiesības piemērot darba ņēmēju aizsardzībai labvēlīgākas valsts tiesību normas (iepriekš minētais spriedums lietā *Dominguez*, 48. punkts).
- 36 Tādējādi, tā kā dalībvalstis ir tiesīgas paredzēt atkarībā no darba ņēmēja prombūtnes darbnespēju iemesla dēļ apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu, kas ir ilgāks vai vienāds ar minimālo Direktīvā 2003/88 garantēto četru nedēļu laikposmu (iepriekš minētais sprieduma lietā *Dominguez*, 50. punkts), tai, pirmkārt, ir jāizlemj, vai tā piešķir ierēdņiem tiesības uz apmaksātu ikgadējo papildatvaļinājumu, kas tiek pievienotas tiesībām uz minimālo apmaksātu ikgadējo četru nedēļu atvaļinājumu, paredzot vai neparedzot tiesības ierēdnim, kas aiziet pensijā, saņemt finansiālu atlīdzību, ja pēdējais nav varējis izmantot savas papildu tiesības tādēļ, ka viņš neveica darbu slimības dēļ, un, otrkārt, noteikt šīs piešķiršanas nosacījumus.
- 37 No minētā izriet, ka uz otro, trešo un sesto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/88 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā valsts tiesību normas, kurās ierēdnim ir piešķirtas papildu tiesības uz apmaksātu atvaļinājumu, kas tiek pievienotas tiesībām uz minimālo apmaksātu ikgadējo četru nedēļu atvaļinājumu, bet neparedzot finansiālas atlīdzības samaksu, ja ierēdnis, kas aiziet pensijā, nav varējis izmantot savas papildu tiesības tādēļ, ka viņš nevarēja veikt savu darbu slimības dēļ.

Par piekto jautājumu

- 38 Uzdodot piekto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punktam ir pretrunā valsts tiesību norma, kurā ierēdņa, kas aiziet pensijā, tiesības uzkrāt finansiālās atlīdzības par apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu, kas nav izmantots darbnespējas dēļ, tiek ierobežotas, nosakot deviņu mēnešu laikposmu, kuram beidzoties izbeidzas tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu.

- 39 Šajā ziņā kopumā ir jākonstatē, ka 2011. gada 22. novembra spriedumā lietā C-214/10 *KHS* (Krājums, I-11757. lpp., 35. punkts) Tiesa uzskatīja, ka attiecībā uz pārcelšanas laikposmu, kuru pārsniedzot tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu var beigties, tiesību uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu uzkrāšanas gadījumā ir jānovērtē saistībā ar Direktīvas 2003/88 7. pantu, vai minētais laikposms var saprātīgi tikt uzskatīts par laikposmu, kuru pārsniedzot apmaksātajam ikgadējam atvaļinājumam nav pozitīvas ietekmes uz darba ņēmēju kā atpūtas laikam.
- 40 Šādos apstākļos Tiesa atgādināja, ka tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu kā Savienības sociālo tiesību princips ir ne tikai īpaši svarīgas, bet tās arī ir tieši noteiktas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas, kurai LES 6. panta 1. punktā ir atzīts tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, 31. panta 2. punktā (iepriekš minētais spriedums lietā *KHS*, 37. punkts).
- 41 No minētā izriet, ka, lai ievērotu šīs tiesības, kuru mērķis ir darba ņēmēja aizsardzība, attiecībā uz katru pārcelšanas laikposmu ir jāņem vērā īpašie apstākļi, kuros atrodas darba ņēmējs, kas vairākus references laikposmus pēc kārtas ir bijis darbnespējīgs. Līdz ar to ar šo laikposmu tostarp ir jānodrošina, ka darba ņēmējs vajadzības gadījumā var izmantot atpūtas laikposmus, kurus var sadalīt pa daļām, saplānot iepriekš un kuri ir pieejami ilgāku laiku un ir ievērojami ilgāki par references laikposmu, par kuru tie ir piešķirti (iepriekš minētais spriedums lietā *KHS*, 38. punkts).
- 42 Pamatlietā *Hurlvo* 9. panta 2. punktā noteiktais pārcelšanas laikposms ir deviņi mēneši, proti, tas ir mazāks nekā atsaucēs laikposms, ar kuru tas ir saistīts.
- 43 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā valsts tiesību norma, kurā ierēdņa, kas aiziet pensijā, tiesības uzkrāt atlīdzības par apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu, kas nav izmantots darbnespējas dēļ, tiek ierobežotas, nosakot deviņu mēnešu laikposmu, kuram beidzoties izbeidzas tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 44 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Direktīvas 2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams ierēdnim, kas pilda ugunsdzēsēja pienākumus parastos apstākļos;**
- 2) **Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ierēdnim ir tiesības brīdī, kad viņš aiziet pensijā, saņemt finansiālu atlīdzību par apmaksātā ikgadējā atvaļinājuma dienām, ko viņš nav izmantojis tādēļ, ka viņš neveica savu darbu slimības dēļ;**
- 3) **Direktīvas 2003/88 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā valsts tiesību normas, kurās ierēdnim ir piešķirtas papildu tiesības uz apmaksātu atvaļinājumu, kas tiek pievienotas tiesībām uz minimālo apmaksātu ikgadējo četru nedēļu atvaļinājumu, bet neparedzot finansiālas atlīdzības samaksu, ja ierēdnis, kas aiziet pensijā, nav varējis izmantot savas papildu tiesības tādēļ, ka viņš nevarēja veikt savu darbu slimības dēļ;**

- 4) Direktīvas 2003/88 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā valsts tiesību norma, kurā ierēdņa, kas aiziet pensijā, tiesības uzkrāt atlīdzības par apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu, kas nav izmantots darbnespējas dēļ, tiek ierobežotas, nosakot deviņu mēnešu laikposmu, kuram beidzoties izbeidzas tiesības uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu.

[Paraksti]